

sen s. v. a. übertroffen Çik. 16.

हरीम् (हर + भू). ०भवति sich entfernen, sich zurückziehen, zurücktreten: सर्वेपि — तत्तत्पादेव हरीभूतम् Pāṇāt. 19, 14. शेषः सर्वो ऽपि परिज्ञेन हरीभूतस्तिष्ठति 31, 8. हरीभूतद्विवि KATHA. 25, 10. RĪĀ-TAN. 1, 373. हरीभूते मयि सकृचरे MBH. 81. 104. हरीभूतान्यदर्शन BHĀG. P. 3, 27, 10.

हृद्व (2. डष् + वृ) adj. schlecht verwachsen Suçr. 1, 297, 7. Davon nom. abstr. डृद्वल (sic) n. 2, 12, 7, 17.

हरेष्वत्त (हरे, loc. von हर, + वत्त) adj. f. आ in weiter Ferne endend, von Himmel und Erde RV. 1, 185, 7. 3, 54, 7. AV. 4, 16, 3. NAIKH. 3, 30.

हरेष्वमित्र (हरे + वत्) adj. dessen Feinde fern sind (neben वृत्तिमित्र) VS. 17, 83.

हरेष्वर्थ (हरे + वत्) adj. dessen Ziel fern liegt, von der Sonne RV. 7, 63, 4.

हरेष्व्यूति (हरे + ग्) adj. dessen Gebiet in der Ferne liegt oder in die Ferne reicht AV. 4, 28, 3.

हरेचर (हरे + चर) adj. in der Ferne sich aufhaltend, entfernt Kām. NITIS. 8, 54.

हरेत्य (von हरे) adj. in der Ferne weitend, entfernt P. 4, 2, 104, VArt. 6. पथिक Schol.

हरेदृश् (हरे + दृश्) adj. weithin sichtbar RV. 1, 166, 11. 5, 39, 2. आ यः पयौ जायमान उर्वी हरेदृशा भासा 6, 10, 4. 7, 1, 1. 10, 37, 1.

हरेपाक, ०पाका, ०पाकु (हरे + पा) gaṇa न्यङ्कादि zu P. 7, 3, 53.

हरेभा (हरे + भा) adj. weitscheinend RV. 1, 65, 10 (5).

हरेयम (हरे + यम) adj. von dem Jama, der Todesgott, fern bleibt BHĀG. P. 3, 13, 25.

हरेरितेजण (हर-इरेत + ईजण) adj. schielend (der den Blick in die Ferne sendet!) ÇABDAR. im ÇKDr.

हरेवर्ष (हरे + वष) adj. fern treffend VS. 16, 40.

हरेष्ववम् (हरे + वम्) 1) adj. dessen Ruf weithin reicht ÇĀṆKH. Ça. 8, 17, 11. So ist viell. auch AV. 20, 133, 11 zu lesen. — 2) m. N. pr.; s. दैरेष्ववम्.

हरेष्वुत (हरे + वुत) m. N. pr.; s. दैरेष्वुत.

हरेषुपातिन् (हर + षु-पा) adj. den Pfeil weithin schlauernd MBH. 7, 264. — Vgl. हरपातिन्.

हरेक्षेति (हरे + के) adj. dessen Geschoss in die Ferne reicht Pā. GAU. 3, 14.

हरोक् (2. डष् + रोक्) adj. mühsam erklimmend: वृत्ति वै हरोक्ते यो ऽसौ तपति AIR. Br. 4, 20.

हरोक्ण (2. डष् + रो) adj. schwer zu erklimmen; n. Bez. eines Rituals: die siebenfache Recitation eines Verses und zwar so, dass derselbe aufsteigend je nach Pāda, Halbversen, Drei-Pāda und ununterbrochen, eben so von hier an wieder absteigend vorgetragen wird. Wer das thut, von dem sagt man: हरोक्णं रोक्ति. VS. 13, 5. AIR. Br. 4, 20. 6, 25. ĀCV. Ça. 8, 2. 9, 9. ÇĀṆKH. Ça. 11, 14, 13, 14.

हरोक्णीय adj. nach Art des हरोक्णा behandelt, von einem Verse ÇĀṆKH. Br. 25, 7, 8.

हर्ष n. 1) Excrementa ÇABDAR. im ÇKDr. — 2) eine Art Curcuma III. Theil.

(s. शटी) RĪĀN. im ÇKDr.

हर्व m. N. pr. eines Fürsten, eines Sohnes des Nṛpaṃśaja und Vaters des Timi, BHĀG. P. 9, 22, 41. — Vgl. उर्व.

हर्वी f. ein best. Hirsengras, Panicum Dactylon AK. 2, 4, 5, 23. TRIK. 2, 4, 42. H. 1192. हर्वीया इव तत्तत्त्वं व्यस्मदेतु उर्मतिः RV. 10, 134, 5. हर्वी रोक्तु पुष्पिणीः 142, 8. VS. 13, 20. AIR. Br. 8, 5, 8. ÇAT. Br. 4, 5, 40, 5. 7, 4, 3, 12. KAUC. 24. 26. 77. ĀCV. GRH. 2, 9. कुशाकारेण हर्वी MBH. 3, 9984. Suçr. 1, 143, 21. 238, 12. 378, 15. 2, 333, 16. VARĀH. BH. S. 5, 58. 28, 13. 40 (39), 4. LALIT. 242. DRUṬAS. 83, 8. BHĀG. P. 4, 9, 58. हर्वीपि गोलेमतः PĀṆĀT. I, 107. हर्वीवन und हर्वीवण P. 8, 4, 6. Sch. हर्वीकौ-एड n. eine Menge —, ein Haufen DŪRVĀ-Gras KĪC. zu P. 4, 2, 51. — Vgl. वृत्ति, गण्ड, ग्रन्थि, माला.

हर्वीती (हर्वी + वृत्ति Auge) f. N. pr. der Gemahlin des Vṛka BHĀG. P. 9, 24, 42.

हर्वीवत् (von हर्वी) adj. mit DŪRVĀ-Gras verbunden: हर्वीवता पा-एडमधूकदाभा KUMĀRAS. 7, 14.

हर्वीष्टमी (हर्वी + वृत्तिमी) f. N. eines Festtages am 8ten Tage der lichten Hälfte des Monats Bhādra, an welchem die DŪRVĀ göttlich verehrt wird, BHAVISHJOTT. P. in Verz. d. B. H. 135, a, (32). As. Res. III, 290. fg.

हर्वीसोम (हर्वी + सोम) m. eine best. Soma-Pflanze Suçr. 2, 164, 14.

हर्वीष्टका (हर्वी + इष्टका) f. bei der Schichtung des Altars verwendete DŪRVĀ ÇAT. Br. 6, 2, 3, 2. 7, 4, 3, 10. TS. 5, 2, 8, 3.

हर्वी n. eine Art Gewebe oder Gewand: पवस्तेस्त्वा पर्यक्रिणन्तुर्हर्वी-रजिरेतु AV. 4, 7, 6. ये कुकुन्धाः कुकुरेभाः कृतीर्हर्षानि बिधति 8, 6, 11. KAUC. 11. 28. 33. — Vgl. हर्ष, 2. हर्ष.

हर्लास (?) m. Bogen WILS.

हर्लिका f. und हर्ली f. die Indigopflanze ÇABDAR. im ÇKDr.; vgl. तूली, देला, तरुहर्लिका.

हर्ष n. = हर्ष Zeit SĀRAS. zu AK. 2, 6, 3, 21. ÇKDr.

हर्ष (vom caus. von 1. डष्) adj. am Ende eines comp. verunreinigend: पङ्क्ति im Gegens. zu पङ्क्तिपावन MBH. 13, 4274. 4290. — Vgl. कोरहर्ष.

हर्षक (wie eben) 1) adj. f. हर्षिका verderbend, verunreinigend, schändend, entehrend, Jmd zu nahe tretend, sich an Jmd oder Etwas vergehend, = पोसन TRIK. 3, 1, 10. पानीय° R. 2, 75, 38. जायते पिडका यूना वक्त्रे या मुखहर्षिका: das Gesicht entstehend Suçr. 1, 295, 19. न च्छर्त्तुं (वरुणः) प्रकृतिद्विषी नार्हं प्रकृतिहर्षकः HARIV. 10952. हर्षकाश्चा-ग्रमाणाम् 11321. वर्ण° M. 10, 61. चारित्र° R. 4, 9, 33. कन्या° M. 3, 164. यद्वै कन्यादहर्षकम् MBH. 4, 2228. प्रकर्धं च सर्वेषु ये ऽस्माकं पतहर्षकाः HARIV. 3206. अघमचारिणौ पापौ कौ युवां मुनिहर्षकौ R. 3, 7, 12. धर्म° MBH. 4, 481. R. 3, 43, 11. 4, 17, 9. राजशासन° der sich gegen einen Befehl des Königs vergeht, demselben zuwiderhandelt 37, 13. MĀKĀH. 155, 10. मम वाक्यस्य हर्षकः HARIV. 3635. लिखित° RĪĀ-TAN. 6, 29. पाष-एडाः हर्षकाश्चैव समयानां च हर्षकाः । ये प्रत्यर्वास्ततश्चैव ते वै निरयगामिनः ॥ Beleidiger (oder Verführer) und diejenigen, welche Verträge brechen, MBH. 13, 1639. वेदविक्रयिणश्चैव वेदानां चैव हर्षकाः । वेदानां लेखकाश्चैव ते वै निरयगामिनः ॥ Fälscher oder Tadler der Veda 1644. प्रकृतीनां च हर्षकान् Verführer (= भेदक SĀS.) M. 9, 282. verunreini-